Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 18. Dnia 22. Września 1883. X. rocznik.

Sprawozdanie Patrona Związku

za czas od 10. grudnia 1882. do końca września 1883.

W ubiegłym 10-miesięcznym okresie rozwój ogólny stowarzyszeń związkowych postępował bez przerwy. Pomimo dwóch wypadków, w których towarzystwa pokrzywdzone zostały ze strony członków zarządu, niezachwiało się powszechne zaufanie do instytucyi naszych, a przyznać należy, że właśnie dzięki organizacyi związkowéj nietylko obydwa dotknięte nadużyciem towarzystwa nieupadły, ale przez rychłe wykrycie prawdziwego stanu rzeczy i pomoc udzieloną obu zagrożonym towarzystwom oszczędziło się innym także stowarzyszeniom przykrych następstw, jakich doznają nieraz wzorowo nawet prowadzone zakłady, jeżeli pokrewna im instytucya upada i wierzycieli swoich na stratę naraża. Wypadki te, o których szczegółowo jeszcze wspomnę, były także próbą organizacyi Związku i posłużyć powinny jako przestroga dla przyszłości.

Wyrazem zaufania publiczności do instytucyi naszych jest ciągły wzrost wkładek oszczędności, które w Towarzystwie zaliczkowém lwowskiém dochodzą ½ miliona, u kilku towarzystw prowincyonalnych po stokilkadziesiąt tysięcy, w Banku zal. Stanisławowskim przeszło 200 tysięcy, lokacye zaś, wynoszące po kilkadziesiąt tysięcy, są w naszych towarzystwach już rzeczą zwyczajną. Tém większy więc cięży na towarzystwach zaliczkowych obowiązek troskliwéj administracyi i poddania się ścisłéj kontroli, obok tego zaś gromadzić należy skrzętnie fundusze własne, a w organizacyi wewnętrznéj poczynić zmiany, które doświadczenie jako potrzebne wskazuje. Ten właśnie wysoki stan kapitałów wkładkowych był powodem, że Związek tak w okólniku do stowarzyszeń, jak w korespondencyach z poszczególnemi towarzystwami, nalegał na pomnażanie udziałów, a zarazem zalecał, aby prawo głosowania na zgromadzeniach ogólnych zawisłem uczynić od wpłaty jednego przynajmniéj udziału. Byłoby pożądane, aby także zgromadzenie delegatów swoją opinią w téj sprawie zechciało wyrazić, co będzie niewątpliwie cenną wskazówką dla stowarzyszeń związkowych.

Stosunki kredytowe z instytucyami finansowemi utrzymują się na dobréj stopie. Głównem źródłem jest zawsze galic. Kasa oszczędności, obok niéj korzystają towarzystwa zaliczkowe z kredytu w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń i w Banku austro-węgierskim.

Wykonując uchwałę zeszłorocznego zjazdu delegatów o unormowaniu stosunku towarzystw związkowych do lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego — przeprowadziłem rokowania z Radą zawiadowczą lwowskiego Towarzystwa i zawarłem następnie z tém Towarzystwém w dniu 17. lutego r. b. umowę — określającą wzajemne prawa i obowiązki, zgodnie z uchwałą Zjazdu delegatów. Na podstawie téj umowy rozszérzył się i utrwalił stosunek kredytowy towarzystw prowincyonalnych do Towarzystwa lwowskiego; kredyt otwarty stowarzyszeniom w Towarzystwie lwowskiém wynosi obecnie poważną sumę 335 000 zł., a jeżeli się uwzględni, że stopa procentowa tego kredytu wynosi tylko 6%, t. j. tyle, ile pobiéra przy eskoncie wyposażony z funduszów kraju, Bank krajowy — to niemożna nieuznać zeszłorocznéj uchwały zgromadzenia delegatów, w któréj odstąpiono na razie od myśli utworzenia odrębnego centralnego zakładu kredytowego dla stowarzyszeń, jako trafną i uzasadnioną. Bliższe szczegóły o tym stosunku przedstawię przy punkcie VI. dzisiejszego porządku.

Zgodnie z uchwałą zeszłorocznego Zgromadzenia delegatów, aby w każdém towarzystwie przynajmniéj co dwa lata lustracya była przeprowadzoną, było staraniem Związku w ubiegłym 10-miesięcznym okresie przeprowadzić lustracye w tych towarzystwach, w których to w ciągu r. 1882. dokonaném nie zostało.

Gdy częstokroć zajęcia pp. lustratorów okręgowych przeszkadzały im w podjęciu téj czynności — upoważniliśmy, podobnie jak w roku poprzednim, inne osoby do przeprowadzenia lustracyi, mianowicie pp. Dr. Antoniego Molickiego z Krakowa dla towarzystw z zachodniéj części kraju, Wł. Terenkoczego z Drohobycza dla towarzystw w okręgu samborskim, pp. H. Jaworowskiego i J. Wallocha, urzędników lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego, dla towarzystw w pobliżu Lwowa, p. Rudolfa Körbera z Glinian i p. Władysława Międlickiego z Bóbrki dla okręgu Złoczowskiego.

Wykaz lustracyi przeprowadzonych w przeciągu ostatnich 10 miesięcy jest następujący:

1. Okręg krakowski. Lustrator p. Wojciech Bednarski przeprowadził lustracye Towarzystw zaliczkowych w Andrychowie, Dobczycach, Jordanowie, Makowie, Milówce, Oświęcimie, — tudzież Tow. Bialsko-Bielskiego; — p. Dr. Molicki zlustrował Tow. zal. w Bochni, i Tow. zal. Bialsko-Bielskie (2 razy zlustrow.)

2. Okręg sądecki. Lustrator p. Wojciech Biechoński przeprowadził lustracye Kasy zaliczkowéj w Nowym-Sączu i Towarzystwa zaliczkowego w Zakopaném; Dr. Molicki zlustrował Tow. zal. w Gorlicach, a p. Wiktor Wyszyński Tow. zal. w Krynicy. — Przed przybyciem p. Biechońskiego do Zakopanego zlustrował Towarzystwo zakopańskie bawiący tam p. Władysław Terenkoczy.

3. Okręg tarnowski. — W zastępstwie lustratora p. Adolfa Kukiela zlustrował p. Dr. Molicki Towarzystwo zaliczkowe w Mielcu i Towarzystwo ochrony własności ziemskiéj w Mielcu.

4. W okręgu rzeszowskim formalny wybór lustratora dotąd nie nastąpił; p. Bolesław Żardecki przeprowadził lustracyą Kasy zaliczkowéj w Sokołowie i Tow. zal. w Kolbuszowéj.

5. W okręgu przemyskiém, lustrator p. Mieczysław Ritterschild przeprowadził lustracyą Towarzystwa zaliczkowego w Jarosławiu, p. Józef Walloch zlustrował Tow. zal. w Mościskach, a p. Hilary Jaworowski Tow. zal. w Sądowéj Wiszni.

6. Okręg lwowski (zamiejski). W zastępstwie lustratora p. Rudolfa Körbera odbył lustracyą w Tow. zal. w Żółkwi p. Józef Walloch.

7. Na okręg lwowski miejski po rezygnacyi lustratora p. Adama Bułharyna ponownego wyboru lustratora nie przeprowadzono.

8. Okręg samborski. W zastępstwie lustratora p. Ludwika Balickiego przeprowadził p. Władysław Terenkoczy lustracye Towarzystw zaliczkowych w Samborze, Wykotach i Rozdole.

9. Okręg złoczowsko-tarnopolski. W zastępstwie lustratora p. Izydora Kowalewskiego przeprowadził p. Rudolf Körber lustracye Tow. zal. w Zborowie i Przemyślanach, a p. Władysław Międlicki zlustrował Kasę zal. w Kozowéj.

10. Okręg stanisławowsko-kołomyjski. Lustrator p. Józef Urban, przeprowadziwszy lustracye wszystkich towarzystw w tym okręgu istniejących w przeciągu roku 1882. — a stosując się do zeszłorocznéj uchwały Zjazdu delegatów, że lustracya co dwa lata odbyć się powinna, nie przeprowadzał lustracyi w ubiegłym 10-miesięcznym okresie, a przeprowadzi je zapewne znowu w r. 1884.

Podnieść należy z uznaniem gorliwość szanownych panów lustratorów i delegatów Związku, którzy mozolne te czynności podejmowali. Również skonstatować muszę coraz więcéj rozpowszechniające się przekonanie o pożyteczności i potrzebie lustracyi. To téż często zgłaszają się same towarzystwa z żądaniem przyspieszenia lustracyi, a instytucye, udzielające kredyt towarzystwom, uważają ten środek kontroli jako nader cenny i skuteczny.

Rozumie się, że pp. lustratorowie nie ograniczają się na sprawdzeniu stanu towarzystwa, lecz udzielają zarządom stowarzyszeń informacyi, które przyjmowane bywają bardzo chętnie. Ta informacyjna działalność pp. lustratorów wpływa pomyślnie na wewnętrzną organizacyą towarzystw, zwłaszcza takich, które są dopiéro w początkach rozwoju, albo téż nie rozporządzają odpowiedniemi siłami fachowemi. Brak takich sił fachowych w towarzystwach początkujących, albo niezamożnych, wywołać musi usterki w manipulacyi i książkowości, które — jeżeli przy interwencyi lustratora sprostowane i uchylone zostaną, a w dalszym toku czynności się nie powtórzą, — pozostają bez wpływu na pomyślny rozwój towarzystwa, mogłyby jednak doprowadzić do przykrych następstw, gdyby trwały niedostrzeżone przez dłuższy czas. Niepoprzestając na stronie formalnéj pp. lustratorowie badają także sposób udzielania pożyczek, postępowanie przy gromadzeniu funduszów obrotowych z wkładek lub w drodze kredytu, ściąganie zaległości pożyczkowych — słowem starają się wniknąć we wszystkie agendy towarzystwa i nie pominąć niczego, co wpływa na jego rozwój i pomyślność.

W dwóch wypadkach skonstatowano przy lustracyach znaczne nadużycia ze strony członków zarządu, mianowicie w Mościskach i Rozdole. — Towarzystwo Mościskie, operujące znacznemi wkładkami oszczędności, znalazło się w trudném położeniu, gdy po wykryciu defraudacyi wypowiedziano znaczną sumę wkładek; — lecz na podstawie przeprowadzonéj lustracyi uzyskało to Towarzystwo właśnie w najkrytyczniejszéj chwili kredyt, który dał mu możność uczynienia zadość wszelkim zobowiązaniom. Towarzystwo zal. w Rozdole utrzymało się również, dzięki energicznéj interwencyi lu-

stratora, a obecnie jest już na dobréj drodze powetowania poniesionych strat. — Okoliczność, że pp. lustratorowie okręgowi często nie są w stanie przedsiębrać podróży i poświęcać swojego czasu, inną pracą zajętego, tak że dotychczas są jeszcze towarzystwa związkowe, których lustracya nie została przeprowadzoną, przekonała Wydział Związku, że niemożna całym trudem lustracyi obarczać lustratorów okręgowych, ani téż załatwiać téj czynności przez dorywcze wyséłanie delegatów, lecz że bardzo pożyteczném byłoby przeprowadzać lustracye także przez sekretarza Związku, zwłaszcza ilekroć zachodzi potrzeba rychłego wyjazdu, lub poświęcenia dłuższego czasu na lustracye. — Dlatego, przystępując do zamianowania sekretarza, po rezygnacyi p. Wicherka, — Wydział Związku przy ocenieniu kwalifikacyi kandydatów przedewszystkiém zwracał uwagę na dokładną znajomość stosunków towarzystw zaliczkowych prowincyonalnych i zdolność do odpowiedniego przeprowadzania lustracyi. — Zamianowaliśmy sekretarzem p. Władysława Terenkoczego, Dyrektora Tow. zal. w Drohobyczu, w przekonaniu, że odpowie on zupełnie zaufaniu naszemu i podoła obowiązkom swego urzędu, które w ostatnich latach nader się pomnożyły.

Z inicyatywy Związku powstały w roku bieżącym dwa nowe towarzystwa zaliczkowe: w Borszczowie i Zaleszczykach, lecz nie wiadomo nam, czy rozpoczęły już czynności. Zgłosili się do Związku założyciele Towarzystw zaliczkowych w Ustrzykach i Bukowsku o informacyą, którą im natychmiast udzieliliśmy. — Zgłosiło się także towarzystwo zaliczkowe w Uhnowie. — Doświadczywszy kilkakrotnie, że towarzystwa założone z nadzieją dobrego powodzenia, nie rozwinęły się należycie, dla braku odpowiedniego zarządu, zaniechaliśmy ponownych starań w tych powiatach, gdzie dotychczas, pomimo zachęty, nie udało się do założenia towarzystwa doprowadzić. Są to mianowicie powiaty we wschodniéj części kraju, jak: Czortków, Husiatyn, Buczacz, Horodenka, Trembowla, Kossów; gdy obok tego rozwój towarzystw istniejących już w téj części kraju, jak: w Podhajcach, Kozowéj, Skałacie, jest powolny, a towarzystwa w Zaleszczykach i Borszczowie dopiéro wchodzą w życie, przyznać trzeba, że w téj części kraju jeszcze bardzo wiele w tym kierunku do czynienia pozostaje.

Natomiast widzimy żywy ruch pomiędzy ludnością żydowską, która — szczególnie we wschodnich powiatach — zakłada coraz liczniéj towarzystwa, tak dalece, że n. p. w Kamionce cztéry żydowskie stowarzyszenia zaliczkowe istnieją. Sprawa ta będzie szczegółowo traktowaną przy punkcie VII. porządku dziennego.

Dwa Towarzystwa ochrony własności ziemskiéj: w Limanowéj i w Mielcu, podjęły trudne zadanie spłacania wierzytelności Banku włościańskiego, którémi mniejsze posiadłości są przeciążone. Pośredniczyłem w rokowaniach między Towarzystwem Limanowskiem, a Bankiem, niestety — bezskutecznie. Mniemam jednak, że pomimo trudności ze strony Banku, Towarzystwa te osiągną cel zamierzony i powstrzymają wywłaszczenie ludu, tak groźne pod względem społecznym, a przykład ten powinienby zachęcić obywatelstwo w sąsiednich powiatach zachodnich, gdzie lud wiejski wyżéj jest rozwinięty, do zakładania podobnych instytucyi.

Zakładanie towarzystw handlu skór idzie zawsze oporem. Do istniejących w roku poprzednim przybyło jedno tylko, mianowicie w Przemyślu, które jednak jeszcze nie rozpoczęło czynności. Znaczny a tani kredyt udzielony został Towarzystwom handlu skór we Lwowie i Dąbrowéj przez Wydział krajowy, a zapewne i inne towarzystwa tego rodzaju mogłyby się zasilić z tego samego źródła. Pomimo tych ułatwień nie można było obudzić w szérszych kołach rękodzielników na prowincyi żywego zainteresowania się tą sprawą. Bliższe szczegóły przedstawię jutro przy punkcie XIII. porządku obrad.

Wreszcie zanotować wypada zawiązanie Towarzystwa spożywczego w Krakowcu i Towarzystwa produkcyjnego drukarzy we Lwowie, na wzór pomyślnie od dawna działającéj piérwszéj Związkowéj drukarni.

Stosownie do uchwały zeszłorocznego zjazdu co do popiérania działalności Towarzystwa kółek rolniczych odbyły się kilkakrotne narady komisyi wspólnéj, złożonéj z delegatów Zarządu centralnego tego Towarzystwa i Związku. Ostatecznie przyszło do porozumienia w tym kierunku, że kredyt, jakiego pojedyńcze kółka rolnicze zapotrzebują na ogólne potrzeby swoje, może im być udzielany na skrypt podpisany przez przewodniczącego kółka, za odpowiednią poręką. W takim razie więc kółko rolnicze jako takie jest właściwym dłużnikiem. O ileby zaś członkowie kółka rolniczego chcieli zaciągnąć pożyczkę dla siebie, na podstawie wzajemnego poręczenia, powinni utworzyć kółko kredytowe włościańskie według znanych form, przy czém kółko rolnicze jako takie, a względnie zarząd jego, pośredniczy tylko i udziela swéj opinii, nie przyjmując materyalnéj odpowiedzialności. Okólniki w téj sprawie będą wkrótce rozesłane tak przez Centralny Zarząd kółek rolniczych, jak przez Związek stowarzyszeń.

Uchwała zeszłorocznego zgromadzenia co do jednolitéj formy zamknięć rachunkowych będzie wykonaną przez rozesłanie stosownych wzorów z informacyą przed końcem b. r. — tak aby towarzystwa związko-

*

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Sierpień 1883.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Udziały		Fundusz rezerwowy		Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca	
	z końcem miesiąca zł.	ct	z końcem miesiąca zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Bełzie Sp. poż.	9314	.	192	.	2765		2467	.	625	.	4607	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ Vor.-Cas.	17116	45	422	37	13083	05	3751	.	655	.	16179	05	.	.	.	.	.	.	.	.
Birczy	11566	65	1597	06	12633	69	478	96	945	08	12167	47	50880	.	13165	.	12540	.	51505	.
Bołszowcach	2718	55	356	.	2504	89	6	.	51	51	2458	38	4900	.	1600	.	200	.	6300	.
Brodach	34400	.	870	.	19514	87	11928	65	16109	38	15334	04	38111	10	16160	14	14718	66	39552	58
„ T. eskont.	19244	.	822	.	17847	.	8659	50	9617	.	16889	50	5500	.	5450	.	.	.	10950	.
„ Cr.-Ver.	60036	12	4331	52	52836	87	14509	71	16301	21	51045	37	29971	20	8969	32	10591	20	28349	32
Bóbrce	4108	49	1014	54	10757	67	264	10	350	97	10670	80	10250	.	1200	.	1550	.	9900	.
Busku	7683	39	2249	30	1828	64	155	.	300	.	1683	64	9213	14	1500	.	1400	.	9313	14
„ Tow. kred.	51754	47	4690	50	31405	85	8528	88	12080	97	27853	76	14230	.	7730	.	4190	.	17770	.
„ Vorsch.Cas	33289	89	927	.	20247	29	6674	89	7195	93	19726	25	8881	.	6450	.	1741	.	13590	.
Cieszanowie	27349	16	1403	01	44579	03	1709	.	2561	60	43726	43	.	.	.	.	.	.	.	.
Dąbrowej	55134	64	14585	68	.	.	.	.	.	.	.	.	188510	99	6614	58	8251	16	186874	41
Delatynie	10338	19	1485	95	7118	97	140	49	363	10	6896	36	13788	96	595	.	1058	.	13325	96
Dobromilu	10761	57	574	09	13285	05	166	.	167	98	13283	07	1000	.	.	.	100	.	900	.
Drohobyczu	20987	18	3082	12	57473	26	1891	.	978	83	58385	43	38503	34	6595	69	5502	36	39596	67
Dobczycach	1136	47	187	.	8142	48	497	20	338	87	8300	81	2400	.	.	.	.	.	2400	.
Glinianach	85024	28	7433	62	145273	06	5537	28	5631	59	145178	75	21375	.	10060	.	5350	.	26085	.
„ kredyt.	5497	82	368	.	5725	28	361	51	165	94	5920	85	.	.	750	.	.	.	.	.
Gorlicach	53118	44	7878	71	86139	48	10942	87	8835	03	88247	32	60390	.	25199	.	26131	.	59458	.
Grybowie	360	.	173	83	16308	72	400	.	1158	75	15549	97	13400	.	.	.	.	.	13400	.
Jarosławiu	34992	47	5114	25	70877	41	3910	17	1340	59	73447	.	10367	16	.	.	7	05	10360	12
Jaryczowie n. zal.	1349	27	298	67	1903	13	80	50	.	.	1983	63	3780	.	600	.	200	.	4180	.
„ n. kr.	24759	54	2358	89	5651	.	1929	.	1971	.	5609	.	9730	.	2400	.	2180	.	9950	.
Jaworowie	10540	15	575	10	34069	77	3205	92	8581	77	28693	92	6400	.	2000	.	400	.	8000	.
Jeziernej T. kred.	9169	.	204	.	2170	93	1118	30	955	85	2333	38	7750	.	750	.	.	.	8500	.
Kamionce strum. Tow. zal.	38872	43	2524	27	28578	40	3860	.	4140	.	28298	40	13821	.	2925	.	4475	.	12271	.
„ „ Sp. poż.	20970	24	750	23	18160	23	643	83	4682	43	14121	63	.	.	.	.	.	.	.	.
„ „ Tow. kred.	16813	77	726	07	19462	20	3240	.	4075	58	18626	62	2058	63	.	.	1200	.	858	63
„ „ Kas. wsp.	10645	.	235	50	10645	76	2290	.	1505	06	11430	70	450	.	.	.	.	.	450	.
Kańczudze zal.	3195	73	322	94	2573	55	292	50	318	24	2547	81	7400	.	1000	.	100	.	8300	.
Kolbuszowéj zal.	7705	.	1401	46	9558	20	385	.	.	.	9943	20	9700	.	3000	.	.	.	12700	.
Komarnie T. zal.	11872	87	1998	92	47731	86	1193	15	1301	86	47623	15	1000	.	.	.	.	.	1000	.
Kozowéj T. kr.	4109	50	169	.	1809	30	100	.	.	.	1909	30	500	.	.	.	.	.	500	.
Krakowie	54374	.	1122	41	83673	75	3550	24	3812	.	83411	99	21011	.	5105		4470	.	21646	.
Krakowcu	7641	14	659	.	8150	84	545	20	1177	20	7518	84	13300	.	.	.	.	.	13300	.
„ spożyw.	368	42	45	.	6	48	100	.	.	.	106	48	1719	15	.	.	321	.	1398	15
Kulikowie zal.	4637	49	484	65	4499	07	366	50	20	.	4845	57	13300	.	1050	.	600	.	13750	.
Limanowéj	34127	87	4106	05	87356	34	24635	46	27655	66	84336	14	25390	13	12557	.	13609	57	24337	56
„ Tow. ochr. wł. ziem.	14404	82	1105	22	9775	06	1083	05	4054	89	6803	22	16300	.	12035	43	3852	.	24483	43
Lubaczowie m.	14440	28	329	.	6236	84	1283	23	204	20	7315	87	.	.	.	.	.	.	.	.
Lwowie	164732	53	14575	.	478214	59	70608	28	53967	31	494855	56	180251	88	78733	20	67876	38	191108	70
„ Kas. zal.	47482	20	7543	70	252616	58	10903	08	7749	35	255770	31	25538	05	8130	.	9179	.	24489	05
„ T. esk i z.	24749	91	1134	29	30366	46	4064	83	3534	15	30897	14	23784	71	15720	38	5183	90	34321	19
„ T. urz. p.	29743	51	1322	23	17544	19	577	91	537	18	17584	92	18370	.	3180	.	3500	.	18050	.
„ wz. kred.	16210	.	1153	25	58679	92	3614	77	3565	65	58729	04	16525	.	4800		5512	.	15813	.
Makowie	13397	37	2307	31	74699	60	2350	94	3699	15	73351	39	5000	.	.	.	2000	.	3000	.
Maryampolu	3915	25	434	26	3588	29	65	70	50	.	3603	99	4000	.	.		.	.	4000	.
Mielcu	12910	35	2846	28	53120	97	1166	47	1781	19	52506	25	1000	.	.	.	.	.	1000	.
„ ochr. wł.	26233	95	640	45	.	.	.	.	.	.	.	.	42380	56	2600	.	700	.	44280	56
Milówce	6357	05	834	51	17882	75	326	32	185	97	18023	60	1500	.	.	.	.	.	1500	.

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Koszta założ. ruchomości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
	z końcem miesiąca zł.	ct.	z końcem miesiąca zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	z końcem miesiąca zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Bełzie Sp. poż.	1359	21	.	.	11205	96	1281	69	4194	32	14118	59	801	22	.	.	668	67
„ Vor.-Cas.	3106	87	21	27	30145	37	2532	81	4931	95	32544	50	852	97	1366	30	2082	24
Birczy	3060	20	968	44	75776	.	10553	.	11272	.	76495	.	1566	12	2235	12	568	58
Bołszowcach	559	89	27	57	10982	28	1658	03	2770	.	12094	25	550	91	39	03	1110	34
Brodach	5739	13	1746	52	91148	55	31972	32	33807	88	92984	11	4462	17	.	.	195	99
„ T. eskont.	4322	47	.	.	41966	44	4883	25	11540	.	48623	19	3577	25	.	.	27	53
„ Cr.-Ver.	10530	15	2743	37	150707	34	22518	45	23999	20	152188	59	1634	76	2630	31	582	19
Bóbrce	421	27	292	10	26089	78	1914	14	1723	70	25899	34	412	10	.	.	95	74
Busku	468	92	.	.	18549	31	1240	35	2276	67	19585	13	911	15	175	18	726	93
„ Tow. kred.	187	93	.	.	96955	86	8853	43	9761	93	97864	36	3587	46	678	45	126	39
„ Vorsch.Cas	5612	06	306	75	62445	93	3647	40	7182	39	65980	92	4173	46	1412	89	1884	63
Cieszanowie	1127	67	127	40	70690	58	2689	78	2765	66	70869	46	885	.	1654	80	324	01
Dąbrowej	5037	60	7796	83	240695	30	1688	78	5440	.	244446	52	1894	75	22541	23	546	66
Delatynie	2852	42	446	59	31036	27	2807	70	1755	.	29983	57	1760	17	2606	84	994	88
Dobromilu	1810	74	.	.	26545	38	733	11	746	.	26558	27	406	32	324	34	40	54
Drohobyczu	2004	10	901	07	114116	92	17226	64	20387	50	117277	78	2917	58	3726	16	1035	75
Dobczycach	1048	64	173	15	11039	61	1471	62	938	50	10506	49	459	22	500	.	914	32
Glinianach	15177	77	1314	16	270159	39	11967	40	15750	44	273942	43	2834	46	792	17	2644	52
„ kredyt.	1038	35	.	.	11871	49	922	07	1765	.	12714	42	639	62	.	.	220	98
Gorlicach	6862	70	3800	42	175180	19	36799	49	31804	88	180174	80	4002	99	32744	72	2443	08
Grybowie	.	.	21	60	34607	64	3766	92	3004	69	33845	41	132	07	.	.	8	04
Jarosławiu	8066	65	413	01	119723	92	11351	38	16350	.	124722	54	1194	58	56	04	6420	34
Jaryczowie n. zal.	772	84	223	42	6456	28	354	70	955	.	7056	52	426	15	746	27	578	89
„ n. kr.	2556	18	1625	02	42612	01	2090	33	2298	56	42820	24	1263	25	2400	72	374	42
Jaworowie	1724	31	216	61	48849	31	12382	92	9490	.	45956	39	481	35	.		3288	87
Jeziernej T. kred.	2016	75	295	18	18947	62	1975	67	3483	.	20454	95	1120	46	686	70	256	20
Kamionce strum. Tow. zal.	493	81	1181	66	80975	21	11062	61	10219	.	80131	60	.	.	118	03	1602	71
„ „ Sp. poż.	3689	96	124	01	39209	74	5439	32	3069	12	36839	54	2166	47	13	62	636	44
„ „ Tow. kred.	3139	43	151	53	38791	85	4086	34	1931	.	36636	51	2474	03	.	.	1082	24
„ „ Kas. wsp.	2109	19	120	99	21607	30	2154	56	2857	.	22309	74	661	15	916	96	1103	53
Kańczudze zal.	967	08	491	26	13956	26	427	87	1234	.	14762	39	.	.	777	33	285	10
Kolbuszowéj zal.	1875	85	997	35	28696	50	1706	.	5800	.	32790	50	343	89	1447	50	40	97
Komarnie T. zal.	4611	44	3031	74	69450	62	4084	.	4205	35	69571	26	558	91	.	.	7	95
Kozowéj T. kr.	607	93	.	.	5813	80	615	30	1670	.	6868	50	242	61	72	70	257	47
Krakowie	11360	33	3439	87	157146	23	27057	34	28405	09	158493	98	4406	99	10576	01	1877	62
Krakowcu	1372	87	465	36	29170	25	2443	75	2125	.	28851	50	735	82	816	48	553	41
„ spożyw.	.	.	24	03	.	.	.	.	.	.	.	.	294	12	1643	30	4	65
Kulikowie zal.	688	71	302	74	22684	08	1183		1350	.	22851	08	930	86	132	87	794	35
Limanowéj	5254	05	606	08	15158	30	2467	57	2353	48	151044	21	996	14	116	39	611	01
„ Tow. ochr. wł. ziem.	2337	34	40	42	30853	30	321	73	1161	.	31692	57	610	95	4754	63	12116	30
Lubaczowie m.	1038	86	.	.	19468	65	1435	50	4490	.	22523	15	375	19	.	.	257	76
Lwowie	19591	45	.	.	800551	57	163527	77	198118	22	835142	02	14153	94	31444	31	4122	97
„ Kas. zal.	8393	06	.	.	317456	82	15687	29	15407	95	317177	48	4705	35	16098	63	5696	86
„ T. esk i z.	4235	47	1831	51	78983	21	15073	91	24119	89	88029	19	2294	26	2779	03	4167	03
„ T. urz. p.	2948	46	.	.	65284	88	6522	03	6483	33	65246	18	1492	22	901	05	2009	67
„ wz. kred.	2718	05	191	07	89083	08	22397	74	22386	73	89072	07	2752	15	2695	31	294	88
Makowie	6260	53	1098	52	95133	95	2429	06	1430	.	94134	89	1711	68	3055	61	512	94
Maryampolu	406	01	735	83	12005	.	1391	.	1467	.	12081	.	288	62	421	66	304	06
Mielcu	2129	09	2711	25	66848	78	2738	.	2315	.	66425	78	875	49	5797	54	1004	41
„ ochr. wł.	3304	67	51	20	68979	.	754		4445	.	72670	.	1020	90	500	.	219	93
Milówce	353	94	.	.	24994	82	2557	74	3446	.	25883	08	450	90	79	86	655	26

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Sierpień 1883.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Udziały		Fundusz rezerwowy		Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Wkładki: Włożono w ciągu miesiąca		Wkładki: Wyjęto w ciągu miesiąca		Wkładki: Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Pożyczki: Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Pożyczki: Spłacone w ciągu miesiąca		Pożyczki: Stan z końcem miesiąca	
	z końcem miesiąca																			
	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Mikołajowie	1476	38	110	.	447	73	7	30	20	20	434	83	6700	.	.	.	.	.	6700	.
Nadwórnéj	4410	90	277	62	3475	44	359	80	487	.	3348	24	10300	.	.	.	100	.	10200	
Nowym Sączu	36838	18	8659	45	140825	96	6157	80	8075	46	138908	29	22100	.	11400	.	13900	.	19600	.
„ zastawn.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12418	70	2262	21	2344	32	12336	59
Podgórzu	18001	84	1802	94	79467	02	3932	50	4806	44	78593	08	11570	.	2170	.	2650	.	11090	.
Pomorzanach w. kr.	8034	58	106	.	1150		2235	.	700	.	2685	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Przemyślu bank.	19350	.	625	.	18407	60	5060	25	2072	.	21395	85	5416	43	5035	05	2537	35	7914	13
„ zaliczk.	44181	18	8881	28	132336	52	6006	.	2834	93	135507	59	61340	.	26585	.	26215	.	61710	.
Przemyślanach	9128	93	3638	31	32849	33	6428	57	9043	84	30234	06	12600	.	6020	.	200	.	18420	.
Radziechowie	19653	05	4836	90	77445	68	4616	85	4643	74	77418	79	19500	.	4500	.	6000	.	18000	.
Radomyślu osz. i poż.	2008	66	421	72	5683	28	209	51	744	41	5148	38	5300	.	469	.	300	.	5469	.
Rohatynie Sp. P.	6241	.	216	.	1573	81	224	25	102	84	1695	22	5700	.	2340	.	400	.	7640	.
Rozdole	8791	88	1379	15	4284	63	216	40	1	09	4499	94	16750	28	.	.	50	.	16700	28
Rudkach	12130	61	2299	04	41822	06	806	20	1041	71	41586	55	4627	54	.	.	.	.	4627	54
Sądowéj Wiszni	3958	37	659	16	2979	19	3	.	90	.	2892	19	8000	.	3450	.	4000	.	7450	.
Sieniawéj	4742	75	824	37	16389	86	100	.	50	.	16439	86	9000		.	.	1500	.	7500	.
„ kr. miejs	6275	34	959	60	20203	62	3891	50	1790	14	22304	98	1925	.	1000	.	.	.	2925	.
Skałacie	1949	.	537	08	603	65	.	.	.	.	603	65	6500	.	.	.	400	.	6100	.
„ Cr.-Ver.	9073	.	251	.	1430	.	945	.	295	.	2080		.	.	.	.	.	.	.	.
Śniatynie	8472	12	1063	22	19960	05	168	42	1102	43	19026	04	6500		.	.	.	.	6500	.
Sokalu	15845	51	2067	80	88682	37	3116	51	2900	84	88898	04	15400	47	.	.	585	38	14815	09
„ Tow. kr.	18712	50	1031	80	6509	22	494	24	637	02	6366	44	10833	.	4237	.	3088	.	11982	.
Stanisławowie B. z.	66618	15	11843	94	231710	91	12477	17	25254	44	218933	64	265459	91	38892	17	35103	44	279248	64
„ zastawn	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		53156	57	.	.	.	.	53156	57
Stryju	15437	37	1110	06	28539	09	2101	.	4541	70	26089	39	10400	.	3000	.	.	.	13400	.
„ kredyt	15180	41	1251	.	53630	79	9840	88	7005	.	56466	67	14150	.	8608	.	4277	.	18481	.
Tarnopolu	26905	.	422	.	5436	.	5245	22	2020	.	8661	22	3000	.	1500	.	.	.	4500	.
Tarnowie	23860	75	6550	02	74806	55	1666	89	2485	68	73987	77	29074	.	1350	.	2110	.	28314	.
Tarnopol bank związ	12668	.	678		5497	67	4811	42	200	.	10109	09	.	.	.	.	.	.	.	.
Toporowie Sp. poż.	9551	81	520	.	5082	07	2203	85	1800	94	5484	98	1300	.	1000	.	500	.	1800	.
Tyśmiemicy	14934	22	3487	41	26492	82	213	.	315	.	26390	82	6725	.	.	.	300	.	6425	.
Wykotach	3791	35	443	36	13775	92	25	30	.	.	13801	22	10400	.	.	.	.	.	10400	.
Zakliczynie	8236	40	959	82	8110	37	.	.	615	68	7494	69	17650	.	400	.	.	.	18050	.
Załościach Cr.-V.	6522	60	127	.	2319	30	283	50	225	.	2377	80	.	.	.	.	.	.	.	.
Zbarażu	12504	71	3031	20	14063	87	1206	.	210	33	15059	54	23259	72	1300	.	1734	40	22825	32
Złoczowie	20685	29	5308	99	96677	11	7939	93	8393	69	96223	35	1500	.	.	.	.	.	1500	.
„ Kas. zal.	3196	50	240	.	1343	.	161	.	276	.	1228	.	1500	.	450	.	500	.	1450	.
Żółkwi T. kred.	36895	68	1650	90	25136	84	4062	.	4466	.	24732	84	5118	32	.	.	.	.	5118	32

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca		Pożyczki: Spłacono w ciągu miesiąca		Pożyczki: Udzielono w ciągu miesiąca		Pożyczki: Stan z końcem miesiąca		Koszta założ. ruchomości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
	z końcem miesiąca												z końcem miesiąca					
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Mikołajowie	571	60	2	90	8823	51	2477	97	2536	.	8881	54	223	90	.	.	190	27
Nadwórnéj	1133	22	54	55	17738	64	1435	99	1900	.	18202	65	507	08	551	52	163	28
Nowym Sączu	5836	24	1156	73	206340	70	5463	90	4037	79	204914	59	2893	12	914	19	2276	99
„ zastawn.	730	37	6	.	11723	.	2258	.	2188	.	11653	.	760	57	695	39	.	.
Podgórzu	5638	69	88	36	112585	66	12830	80	11931	66	111686	52	1468	48	34	55	2025	36
Pomorzanach w. kr.	846	63	.	.	6325	53	598	66	4814	32	10541	19	835	43	.	.	295	59
Przemyślu bank.	1728	12	364	64	37173	85	9188	.	15408	38	43394	23	1513	28	5451	50	1018	73
„ zaliczk.	9382	78	3636	92	257241	50	42388	50	42166	.	257019	.	470	.	5097	50	1313	25
Przemyślanach	2556	55	.	.	57958	12	1567	68	3860	.	60250	44	1860	72	393	50	1473	19
Radziechowie	4932	71	3347	16	119854	14	8710	77	9842	46	120985	83	1670	10	2697	64	2835	04
Radomyślu osz. i poż.	790	05	21	91	13452	78	3274	67	3142	.	13320	11	244	52	80	21	214	88
Rohatynie Sp. P.	1504	26	124	56	13248	34	878	03	3465	.	15835	31	713	27	472	18	324	11
Rozdole	151	03	.	44	29423	40	547	50	955	.	29830	90	78	55	34	68	145	54
Rudkach	3524	31	.	.	62028	11	1816	54	2218	.	62429	57	1033	86	123	86	580	76
Sądowéj Wiszni	1289	77	140	16	15549	96	1391	86	770	.	14928	10	387	98	15	14	1058	34
Sieniawéj	5469	36	1053	25	28619	83	2688	75	3120	.	29051	08	4521	89	1857	26	599	36
„ kr. miejs	2849	06	441	73	28408	81	3147	72	5620	.	30881	09	624	83	1687	.	2562	79
Skałacie	193	11	183	89	7997	79	70	.	449		8376	79	333	96	303	66	552	32
„ Cr.-Ver.	1162	63	151	29	8601	.	895	57	3850	.	11555	43	573	26	399	90	189	33
Śniatynie	1294	02	.	.	35468	31	3122	16	2995	.	35341	15	573	69	50	44	390	12
Sokalu	1359	46	4303	88	118295	04	1255	10	700		117739	94	1547	58	4691	99	3310	27
„ Tow. kr.	3201	44	1271	54	34186	27	4275	05	6620	.	36531	22	3063	67	1524	29	1446	54
Stanisławowie B. z.	14908	90	11220	69	353383	62	50588	32	53178	12	355973	42	9459	84	14933	05	11350	99
„ zastawn	3561	14	1020	07	54880	.	7630	.	7560	.	54810	.	.	.	720	11	2207	67
Stryju	3762	03	435	56	54273	97	4608	42	6825	.	56455	05	1293	60	1467	24	1027	52
„ kredyt	4407	15	275	.	81772	53	18923	17	27727	74	90577	10	1289	90	2666	63	1527	60
Tarnopolu	1101	09	362	36	32398	12	3269	33	8445	.	37573	79	863	93	1018	80	2495	15
Tarnowie	2802	04	1016	42	130619	45	14137	23	15260	.	131742	22	2182	57	1678	70	927	50
Tarnopol bank związ	526	28	450	.	17372	31	1347	85	7150	.	23174	46	907	22	237	.	112	69
Toporowie Sp. poż.	1753	77	212	69	15654	02	1588	14	2264	50	16330	38	1859	93	356	43	776	51
Tyśmiemicy	2539	98	1000	60	43379	60	1375	.	1915	.	43919	60	874	30	9205	33	778	80
Wykotach	.	.	.	56	27107	81	336	66	220	.	26991	15	359	18	1051	81	34	35
Zakliczynie	1277	98	.	.	34961	25	1008	50	878	.	34830	75	570	73	498	53	118	88
Załościach Cr.-V.	886	47	.	.	8467	75	640	67	1155	.	8982	08	650	78	.	.	281	01
Zbarażu	3240	09	920	79	50045	69	1099	21	1110	.	50056	48	1346	29	4509	46	1669	42
Złoczowie	3465	18	780	49	124131	07	6479	69	7052	.	124703	38	1652	72	54	68	1552	52
„ Kas. zal.	636	65	44	57	6046	66	462	07	150	.	5734	59	774	24	87	37	199	52
Żółkwi T. kred.	8104	78	477	73	68830	97	7951	58	10878	40	71757	79	3981	10	80	45	882	65

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je najpóźniej do 15. bm. w formie przez nas wskazanéj przysłały

we mogły korzystać z tych wzorów przy zamknięciu rachunków za rok 1883.

Poleceniu zeszłorocznego zgromadzenia delegatów co do wyjaśnienia doniosłości poręki nieograniczonéj stało się zadość.

Zgodnie z uchwałą zeszłoroczną było staraniem Związku wpływać na obniżenie stopy procentowéj w tych towarzystwach zaliczkowych, które tego z własnéj inicyatywy nie uczyniły, a mianowicie przez pośrednictwo w dostarczaniu tańszych kapitałów. Przyznać jednak należy, że dążność do obniżenia stopy procentowéj jest u towarzystw związkowych tak powszechną, że korzystają one skwapliwie z każdéj ku temu nadarzającéj się sposobności.

Czasopismo nasze pod redakcyą Dr. Zgórskiego wyrobiło sobie dziesięcioletniém istnieniem uznanie w kołach fachowych, a niech mi wolno będzie przypomnieć także tę uchwałę poprzedniego Zgromadzenia, którą stowarzyszeniom popiéranie tego pisma zalecono, i prosić o zawiadamianie redakcyi o wszystkiém, co dotyczy życia i rozwoju naszych towarzystw.

Kończę, wyrażając podziękowanie wszystkim Szanownym Panom, którzy brali udział w pracach naszych dla dobra stowarzyszeń, a w piérwszym rzędzie pp. lustratorom i zastępującym ich delegatom Związku za tak skuteczną działalność.

Proszę o przekazanie sprawozdania tego komisyi do zbadania i stosownego załatwienia.

We Lwowie, dnia 29. września 1883.

Dr. T. Skałkowski,
Patron Związku.

Lustracya

Stowarzyszenia oszczędności i pożyczek w Andrychowie.

Dnia 22. lipca odbyłem lustracyą związkowego towarzystwa pod firmą „Stowarzyszenie oszczędności i pożyczek w Andrychowie". Przy lustracyi byli obecni ze strony Dyrekcyi dotyczącego Towarzystwa pp. Juliusz Izraeli, dyrektor kontrolor i Frańciszek Zachradnik, dyrektor kasyer.

Księga główna (likwidacyjna) wykazywała w dniu lustracyi następujący stan majątkowy (bilans surowy):

Stan bierny: Udziały	25.453	zł.	46 ct
Fundusz rezerwowy . .	1.177	„	23 „
Wkładki oszczędn. . .	20.097	„	59 „
Długi Towarzystwa . .	600	„	— „
Odsetki, Saldo . . .	2.333	„	54 „
Rezerwa podatkowa .	404	„	68 „
Reszta zysku . . .	195	„	43 „
Razem . .	50.261	zł.	93 ct.
Stan czynny: Pożyczki . . .	49.099	zł.	22 ct.
Koszta administr. . .	45	„	03 „
Koszta zwrotne . .	209	„	74 „
Inwentarz . . .	261	„	82 „
Gotówka	646	„	12 „
Razem . .	50.261	zł.	93 ct.

Udziały w sumie 25.453 zł. 46 ct. w. a. pochodzą od 315 członków, których liczba od ostatniego zamknięcia rachunkowego (1882) wzrosła o 23. Wpłaty na udziały przez członków są należyte. Najwyższy udział na 1.000 zł. posiada członek 1, — a dywidendę płaciło Towarzystwo w ostatnich trzech latach po 9 %.

Fundusz rezerwowy, który powstaje z wpisowego i 10% zysku, ulokowany jest jako wkładka oszczędności na 6% i wynosi obecnie 4·6% udziałów.

Wkładki oszczędności w sumie 20.097 zł. 59 ct. pochodzą od 132 stron w granicach od 50 centów do 1.000 zł. Najwyższych wkładek w kwotach powyżéj 1.000 zł. było od 1 strony. Między właścicielami książeczek oszczędności znalazłem 9 numerów od instytucyi publicznych, a mianowicie: fundusz szkolny, fundusz straży pożarnéj, miasto Andrychów, Towarzystwo dobroczynności izraelitów i depozyta sądowe.

Towarzystwo oprocentowuje wkładki oszczędności po 6% rocznie z terminem wypowiedzenia w ogóle przez towarzystwa przyjętym. Sposób obliczania odsetek znalazłem prawidłowy.

Ewidencya wydawanych przez Dyrekcyą książeczek oszczędności prowadzi się w sposób następujący: książeczki wkładkowe znajdują się w kasie ogniotrwałéj, a wydawane bywają z podpisem 2 dyrektorów i numerowane zgodnie z księgą wkładek oszczędności.

Wycofane książeczki oszczędności unieważnia się przekreśleniem i przechowuje do czasu w kasie.

Długi Towarzystwa (reeskont) wynoszą 600 zł. w. a.

Towarzystwo wywiązuje się ze swoich zobowiązań punktualnie.

Weksle do reeskontu podane, uwidocznione są w osobnéj na ten cel sporządzonéj księdze, a nadto czas płatności wykazany w terminarzu.

Saldo odsetek wynosiło 2.333 zł. 54 ct., czyli w przychodzie 2.350 zł. 54 ct., w rozchodzie 16 zł. 70 ct. Towarzystwo pobiéra od pożyczek, udzielanych członkom 9%, a nadto w razie zwłoki prowizyą po 9% od procentu.

Odsetki obliczają się stronom od pozycyi terminowych dokładnie według miesięcy, od pożyczek ratalnych półrocznie. Prowizya zwłoki oblicza się od dnia zapadłości. Według ostatniego bilansu wynosiła prowizya zwłoki, odsetki należne i zaległe w stanie czynnym 545 zł. 93 ct., czyli 1·1% kapitału wypożyczonego.

Pożyczki w sumie 49.099 zł. 22 ct. składają się z 280 pozycyi.

Pożyczki udziela Towarzystwo w kwotach od 10 zł. do 500 zł. na następujące obligi: 1) na własne skrypta do kwoty 50 zł, 2) na akty notaryalne, 3) na weksle terminowe, 4) na zastawy (papiéry wartościowe).

Pod względem formalnym znalazłem weksle i wszelkie obligi dłużne należycie wystawione.

Sposób przechowywania i kontrola nad tymi walorami jest następująca: Walory te przechowane są w kasie ogniotrwałéj pod kontrolą dwóch dyrektorów.

Towarzystwo udziela pożyczek na posiedzeniach Dyrekcyi zawsze wspólnie z Radą na podstawie podań pisemnych. Uchwały uwidocznia się na podaniu.

Spłaty pożyczek odbywają się prawidłowo. Według ostatniego bilansu wynosiły zaległości 3.000 zł. na stan pożyczek 41.570 zł. czyli 7%. Zaskarzonych pozycyi jest 10 ze sumą 1.000 zł., wszystkie zabezpieczone.

Syndykiem Towarzystwa jest p. Dr. Lorie w Wadowicach, któremu Towarzystwo płaci przez sąd przyznane koszta.

Ewidencyą spraw procesowych utrzymuje sama Dyrekcya w osobnéj na ten cel sporządzonéj księdze.

W ogóle co do pożyczek według szczegółowych informacyi, które zasięgnąłem, zaznaczyć muszę, że są z całą przezornością udzielane.

Koszta administracyi w r. 1882. wynosiły: 446 zł. 23 ct. mianowicie: płaca 1 dyrektora 250 zł. wraz z lokalem, opałem, oświetleniem i obsługą, podatki 150 zł., reszta wydatków w sumie 46 zł. 23 ct. stanowią drobne wydatki administracyjne.

Co do wydatków administracyjnych nasuwa się uwaga, że są zbyt skromne. Rada nadzorcza mogłaby lepiéj honorować dyrektora, który prócz pracy, odstąpił Towarzystwu darmo lokal z opałem, oświetleniem i obsługą.

Kasę, która według bilansu surowego i księgi kawéj wykazywała 646 zł. 12 ct. w. a., zliczyłem szczegółowo i znalazłem w największym porządku.

Biuro Towarzystwa znajduje się w lokalu p. Fr. Zachradnika, dyrektora kasyera i zajmuje jedną ubikacyą sklepioną, żelaznymi okiennicami i drzwiami opatrzoną.

Kancelarya Towarzystwa prowadzona jest przez p. Jul. Izraelego, dyrektora kontrolora, który za swoją czynność nie pobiera żadnego wynagrodzenia, to téż Rada nadzorcza za jego bezinteresowną a skuteczną pracę i działalność około rozwoju Towarzystwa, wręczyła mu pisemne uznanie. Wszystkie księgi i pisma, oraz korespondencye, jakie w biurze Towarzystwa znajdować się powinny, znalazłem w porządku.

Szczegółowe spostrzeżenie. Towarzystwo rozwija się zwolna, lecz bardzo pomyślnie i używa bardzo dobréj opinii w miejscu i okolicy.

W Andrychowie, dnia 22. lipca 1883.

W. Bednarski.
Lustrator okręgu Krakowskiego.

Lustracya
Kasy zaliczkowéj w Nowym Sączu.

Dnia 1. Września 1883. odbyłem lustracyą związkowego towarzystwa pod firmą: Kasa zaliczkowa w Nowym Sączu, towarzystwo zarej. z ogr. poręką.

Przy lustracyi byli obecni ze strony Dyrekcyi dotyczącego Towarzystwa pp. Wiktor Wyszyński, i K. Miczyński.

Ze strony komisyi kontrolującéj (Rady zawiadowczéj) pp. Gustaw Romer, poseł na sejm krajowy i Ludwik Dobrowolski.

Księga główna wykazała w dniu lustracyi następujący stan majątkowy (bilans surowy):

Stan bierny:	Udziały . . .	36.838	zł. 18	ct.
	Fundusz rezerwowy .	8.659	„ 45	„
	Wkładki oszczędności .	138.908	„ 29½	„
	Długi towarzystwa .	19.600	„ —	„
	Odsetki	5.836	„ 24	„
	Zysk z r. 1882. . .	1.156	„ 73	„
	Razem .	210.998	zł. 89½	ct
Stan czynny:	Pożyczki . .	192.578	zł. —	ct.
	Zakład zastaw. . . .	12.336	zł. 59	ct.
	Koszta administracyi . .	2.893	„ 12	„
	Rachunki bieżące . .	523	„ 49	„
	Koszta prawne . . .	390	„ 70	„
	Kasa	2.276	„ 99½.	„
	Razem .	210.998	zł. 89½	ct.

Udziały w sumie 36.838 zł. 18 ct. w. a. pochodzą od 855 członków, których liczba od ostatniego zamknięcia rachunkowego (1882) wzrosła o 57. Wpłaty na udziały przez członków uskuteczniają się przy udzielaniu kredytu w całości, w minimalnéj wysokości 20 zł. Najwyższe udziały po 1000 zł. Dywidendę płaciło Towarzystwo w ostatnich trzech latach po 7%, 6% i 6%. Dywidendę oblicza się od każdego pełnego guldena wpłaconego od 1go następnego miesiąca, — z wpłaconych udziałów najwyższy dosięga kwoty 835 zł. najniższy 20 zł.

Fundusz rezerwowy powstaje z pobiéranych 5% od wpłaconych udziałów, i z zysków rocznych, stopę określa każdego roku Rada nadzorcza; wynosi obecnie (8659.45) 4.25% udziałów i ulokowany jest w obrocie.

Wkładki oszczędności w sumie 138.908 zł. 29½ ct. pochodzą od 275. stron w granicach od 5.000 zł. do 3 zł. Najwyższych wkładek w kwotach powyżéj 4 000 zł. było od 3ch stron. Między właścicielami książeczek oszczędności znalazłem 12 numerów od instytucyi publicznych, a mianowicie: Ochronka sierót w Nowym Sączu, szpital ubogich w Nowym Sączu parafialny kościół w Szczawnicy, Bursa w Nowym Sączu, szpital w Szczawnicy na 2 książeczki, fundusz zaopatrzenia funkcyon. Tow., szkoła ludowa w Piwnicznéj, kaplica w Szczawnicy. Tow. lekarzy galicyjskich, Tow. rolnicze okręgowe i Rada powiatowa.

Towarzystwo oprocentowuje wkładki oszczędności po 5—6% rocznie a nadto praktykuje następujące przy wypłacie zastrzeżenia: 1, 2 i 3.miesięczne wypowiedzenie stosownie do umowy z wkładającymi — norm stałych nie ma. Sposób obliczania odsetek znalazłem zupełnie prawidłowy.

Ewidencya wydawanych przez Dyrekcyą książeczek oszczędności prowadzi się w sposób następujący: jest osobna książka w któréj prowadzi się kontrola wydanych książeczek, spłacone przechowują się po przedziurawieniu.

Długi Towarzystwa w sumie 27.600 zł. pochodziły od:

a)	Gal. Kasy Oszczędn. we Lwowie (weksle)	12.700 zł.
b)	Towarz. wzajemn. kredytu w Krakowie	5.400 „
c)	Kasa oszcz. w Nowym Sączu (zast. pap.)	1.500 „
d)	Galic. Kasa oszcz. we Lwowie (skrypt.)	8.000 „
	Razem .	27.600 zł.

W stanie biernym pod poz. 4. „Długi Towarzystwa“ wykazano tylko 19.600, a więc mniéj o 800 zł. która to kwota jest prowadzona w rachunku bieżącym, a pochodzi z pożyczki na skrypt w galic. Kasie oszcz.

Towarzystwo wywiązuje się ze swoich zobowiązań bardzo punktualnie. Kontrola reeskontowanych weksli jest następująca: Towarzystwo nie reeskontuje weksli swoich członków, lecz tylko własne akcepta i nad témi prowadzi osobną ścisłą kontrolę. Sądzę, że dział ten dałby się w Nowym Sączu rozwinąć z korzyścią dla towarzystwa i dla członków.

Saldo odsetek wynosiło 5.836 zł. 24 ct., czyli w przychodzie 11.420 zł. 53 ct., w rozchodzie 5.584 zł. 29 ct. Towarzystwo pobiéra od pożyczek, udzielanych członkom, 8%. a nadto w razie zwłoki prowizyą po 2% łącznie 10%.

Odsetki obliczają się stronom od pozycyi terminowych dokładnie według dni (tygodni, miesięcy) od pożyczek ratalnych w ten sposób, że do terminu 1szej spłaty pobiéra się procent od całego długu i tak następnie przy każdéj spłacie. Prowizya zwłoki oblicza się dopiéro po upływie dni 15. po terminie.

Spłaty idą w porządku i zaległości są nic nieznaczące.

Pożyczki w sumie 192.578 zł. składają się z 823 pozycyi.

Pożyczki udziela Towarzystwo w kwotach od 4.600 zł. do 10 zł. na następujące obligi: skrypta na podstawie ustawy drobiazgowéj (dawniéj) obecnie na Akty notaryalne i weksle suche i na spłaty ratalne.

Pod względem formalnym znalazłem weksle suche z terminami 3. lub 6-miesięcznémi, skrypta dłużne w niewielkiéj ilości, akty notaryalne przeważnie, zastawy osobny oddział zastawniczy.

Sposób przechowywania i kontrola nad tymi walorami jest następująca: w kasie ogniotrwałéj pod odpowiedzialnością kasyera.

Towarzystwo udziela pożyczek na posiedzeniach Dyrekcyi na podstawie podań pisemnych. Uchwały uwidocznia się w księdze osobnéj.

Ingerencya Rady zawiadowczéj (Nadzorczéj) przy udzielaniu pożyczek jest następująca: przy udzielaniu pożyczek decyduje tylko Dyrekcya.

Według ostatniego bilansu wynosiły zaległości 43.750 zł na stan pożyczek 155.137 zł. czyli 3.54%. Zaskarzonych pozycyi jest 43 ze sumą 6 417 zł. Właściwie zaległościami nazywać tego nie można, bo w kwocie 43.750 zł. nominalnych zaległości jest 38.293 zł. płatne w r. 1882. i to przeważnie w słabszych miesiącach roku. — Ściśle biorąc, zaległością jest kwota 5.457 zł. mianowicie: z r 1878. 300 zł, z r. 1879. — 250 zł., z r. 1880. — 1372 zł., z r. 1881. — 3.535 zł., razem 5 457 zł.

Syndykiem Towarzystwa jest p. Dr. Jan Jarosz, miejscowy adwokat. Stosunek Towarzystwa do Syndyka jest następujący: zwracają mu się koszta przyznane przez sąd a oprócz tego honoraryum po 50 zł. kwartalnie, za uczęszczanie na sesye i udzielanie rad prawnych.

Ewidencyą spraw procesowych utrzymuje się w osobnéj księdze w ten sposób, że w każdéj chwili można się przekonać o stanie sprawy.

W ogóle co do pożyczek według szczegółowych informacyi które zaciągnąłem, zaznaczyć muszę nadzwyczaj staranne usiłowanie w przyzwyczajaniu stron do spłat regularnych i oględność w udzielaniu kredytów.

Koszta administracyi wynoszą około 5 000 zł. Czynsz 350 zł. rocznie; płaca 1go dyrektora 1.800 zł. rocznie; płace 2ch urzędników 2.000 zł. rocznie; (buchhalter 1200 zł., kasyer 800 zł.. razem 2.000 zł.) służby 233 zł. rocznie; podatki 500 zł.; reszta wydatków na bieżące potrzeby — opał, światło itd.

Co do wydatków administracyjnych nasuwa się uwaga, że w obec istniejącego Zakładu zastawniczego przy Kasie zaliczkowéj, płace funkcyonaryuszów Towarzystwa nie mogą być mniejsze. — Zakład zastawniczy partycypuje w wydatkach administracyjnych w stosunku 15%.

Kasę, która według bilansu surowego i księgi kasowéj wykazywała 2.276 zł. 99½ ct. w. a. zliczyłem szczegółowo i znalazłem w zupełnym porządkn a mianowicie: efekta: Udział w Towarzystwie zaliczkowém lwowskiem Nr. 2048 zł. 135.97, w Tow. wzaj. kredytu Nr 564 zł. 303 = 438.97, gotówka 1838.02½, razem 2.276 zł. 99½ ct.

Co do innych pozycyi bilansowych i kasowych znalazłem, że wszystko jest w największym porządku.

Biuro Towarzystwa znajduje się w domu prywatnym, zajmuje 3 ubikacyi.

Kancelarya Towarzystwa prowadzona jest wzorowo. Protokoł podawczy również wzorowo; protokoły Rady zawiadowczéj, protokoły z posiedzeń dyrekcyi w osobnych księgach prowadzone; registratura, korespondencya i akta w zupełnym porządku.

Szczegółowe spostrzeżenie tylko dodatniéj natury, szczególniéj godném jest podniesienia dla przykładu, że prezes Rady nadzorczéj jest jednym z najgorliwszych pracowników i opiekunów Kasy zaliczkowéj. Dobra wola, gorliwość i ofiarność, a przytém prawdziwa znajomość rzeczy są do naśladowania przez innych prezesów Rad nadzorczych.

W Nowym Sączu, we wrześniu 1883.

Wojciech Biechoński.
lustr. okr. nowo-sąd.

Zamknięcie rachunków z r. 188²/₃ Związku stowarzyszeń.

a) Rachunek z roku 1882/3

Dochody.

1) Gotówka z 8. grudnia 1882 .	148	zł. 85	ct.
2) Wpisowe od towarzystw związk.	40	„ —	„
3) Wkładki „ „ „	1.268	„ 41	„
4) Zwrot za druki	194	„ 78	„
5) Zwrot zaliczek od towarzystw	431	„ 41	„
6) Patron, zaliczka	100	„ —	„
7) Procent od lokacyi	7	„ 41	„
8) Drobne przy drukach . .	15	„ 15	„
Razem .	2 206	zł. 01	ct.

Wydatki.

1) Lokal	100	zł. —	ct.
2) Sekretarz	750	„ —	„
3) Woźny	60	„ —	„
4) Czasopismo „Związek“ .	100	„ —	„
5) Dyety	436	„ 20	„
6) Porto i drobne . . .	99	„ 25	„
7) Zaliczki towarzystwom .	314	„ 95	„
8) Spłata długu	200	„ —	„
9) Nadzwyczajne	25	„ 67	„
10) Gotówka 25. września 1883.	119	„ 94	„
Razem .	2.206	zł. 01	ct.

b) Obliczenie zaległości.

Zaległości u towarzystw netto .		2.035	zł. 33	ct.
Natomiast: dług u Patrona	300 zł.			
za druki około .	250 „	550	„ —	„
Netto stan czynny .		1.485	zł. 33	ct.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski. Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.